

22705

GÒTIC EUROPEU

1998-99

Professora : MARTA CRISPI

GOTIC EUROPEU

Tema 1. El Gòtic. Introducció.

1. Terminologia.
2. Situació polític-social.
3. L'Església. Els ordes mendicants.
4. Renovació de la iconografia.
5. L'art i els artistes.

Tema 2. L'arquitectura. França

1. Introducció. Les innovacions de l'arquitectura.
2. La catedral. Concepció i simbolisme. La seva construcció.
3. L'etapa protogòtica: Saint Denis, la catedral de Sens.
4. L'arquitectura clàssica.
5. L'estil radiant.
6. El gòtic del sud de França

Tema 3. L'escultura. França.

1. L'escultura a les portades de les catedrals.
3. El segle XIV. El taller de Rieux.

Tema 4. L'arquitectura. Anglaterra. Alemanya. Itàlia.

1. Arquitectura a Anglaterra: *Early english. Decorated style*.
2. Escultura anglesa.
3. Arquitectura a Alemanya.
4. Escultura alemanya. Bamberg. Naumburg.

Tema 5. L'arquitectura i l'escultura. Itàlia.

1. Arquitectura: les esglésies dels ordes mendicants. Les catedrals.
2. Escultura: Nicolà Pisano i Arnolfo di Cambio. Giovanni Pisano. Tino di Camaino. Lorenzo Maitani. Andrea i Nino Pisano.

Tema 6. L'estil 1200. La pintura al segle XIII i XIV. França

1. L'estil 1200.
2. La miniatura francesa al segle XIII i XIV.
3. La pintura a Avinyó al segle XIV.

Tema 7. La pintura als segles XIII i XIV. Itàlia

1. Introducció. Roma: Pietro Cavallini

2. Siena: Duccio, Simone Martini i Pietro i Ambroggio Lorenzetti.
3. Florència: Cimabue i Giotto.
4. Altres pintors abans de l'arribada del Gòtic Internacional.

Tema 8. L'arquitectura a partir de 1350. França, Països Baixos i Alemanya.

1. França i Països Baixos. L'arquitectura religiosa. El gust per l'ornamentació. L'arquitectura profana: palaus, castells, ajuntaments.
2. L'Alemanya: els Parler i l'arquitectura centroeuropea. La catedral de Praga. Les *hallenkirche*. Els grans edificis del nord.

Tema 9. L'arquitectura i l'escultura.. Anglaterra i Itàlia.

1. Anglaterra: el *Perpendicular style* (1335-1485). Les capelles reials. Henry Yeveley. Escultura.
2. Itàlia: Vigència del gòtic a Itàlia. Esglésies mendicants. Catedral de Milà. Nàpols. Castel Nuovo. Escultura.

Tema 10. L'escultura. França. Països Baixos.

1. Jean de Lieja i André Beauneveu.
2. Claus Sluter i Jean de Marville. La cartoixa de Champnol. Claus de Werbe. Juan de la Huerta. Antoine le Moiturier.
3. Països Baixos. Els retaules de fusta.

Tema 11. L'escultura. Centreuropa i l'Imperi. Itàlia.

1. Precedent. Peter Parler
2. Les "Belles Madonnes". La imatgeria. Hans Multscher.
3. L'escultura en fusta. Michel Pacher. Veit Stoss.

Tema 12. El Gòtic Internacional. França

1. Característiques. La miniatura francesa. Els grans promotors.

Tema 13. El Gòtic internacional a Centreuropa, Anglaterra i Itàlia.

1. Carles IV i Wenceslao.
2. Alemanya. El retaules. El mestre Bertran, Mestre Francke. Conrad de Doest. Colònia: mestre de la Verònica, Esteban Lochner.
6. Anglaterra.
7. Itàlia: Milà. Giovannino dei Grassi. Michelino da Besozzo. Altres artistes: Lorenzo Monacò, Gentile da Fabriano, Masolino, etc

Tema 14. La pintura.França, Flandes i Alemanya.

1.Characterístiques. Jan van Eyck. Robert Campin. Roger van der Weyden. Hans Memling. Jean Fouquet. Bartolomé van Eyck. Michel Pacher.

Tema 15. Arts sumptuàries.

Bibliografia:

Obres generals:

- MALE, E.: *L'art religieux de la fin du Moyen Age en France. Étude sur l'iconographie du Moyen Age et sur ses sources d'inspiration*, París 1922 (1992).
- FOCILLON, H.: *Art d'Occident. Le Moyen Age roman et gothique*, París 1938.
- TOESCA: *Il trecento*, Turí 1971.
- DURLIAT, M.: *Introducción al arte medieval de Occidente*, Madrid 1979.
- ERLANDE-BRANDENBURG, A.: *L'art gothique*, París 1983.
- ERLANDE-BRANDENBURG, A.: *Le monde gothique. La conquete de l'Europe 1260-1380*, dins *l'Univers des formes*, París 1987.
- RECHT, R. i CHATELET, A.: *Le monde gothique. Automme et Renouveau, 1380-1500*, dins *l'Univers des formes*, París 1988.
- SIMSON, O. von: *La catedral gótica*, Madrid 1988 (1956).
- NIETO, V.: *La luz, símbolo y sistema visual*, Madrid 1989.
- SAUERLANDER, W.: *Le monde gothique. Le siècle des cathédrales (1140-1260)*, dins *L'univers des formes*, París 1989.
- WHITE, J.: *Arte i arquitectura en Italia 1250-1400*, Madrid 1989.
- GRODECKI, L.: *Le moyen age retrouvé*, París 1986-1990 (2 vols.).
- ERLANDE-BRANDENBURG, A.: *La catedral*, Madrid 1993 (1989).

Exposicions:

- L'Europe gothique XII XIV siècles. Deuxième exposition du conseil de l'Europe*
- The International style. The arts in Europe around 1400*, Baltimore 1962.
- The Year 1200, A background Survey*. Nova York 1970
- Die Parler und der Schöne Stil 1350-1400*. Colònia 1978
- Les fastes du Gothique*, París 1981
- L'art gothique siennois. Enluminure, peinture, orfèvrerie, sculpture*, Florència 1983
- Gothic and Renaissance Art in Nuremberg 1300-1550*, Nova York-Munich 1986,
- The Age of Chivalry. Art in Plantagenet England 1200-1400*, Londres 1988
- L'art au temps des rois maudits Philippe le Bel et ses fils 1285-1328*, París 1998

Arquitectura:

- WEEB, G.F.: *Architecture in Britain. The Middle Ages*, dins The Pelican History of English Art, Harmondsworth, 1956
- HARVEY, J. : *The perpendicular style 1330-1485*, Londres 1978
- SANFAÇON, R. : *L'architecture gothique flamboyante en France*, Québec 1981

Escultura

- GARDNER, A.: *English Medieval Sculpture*, Cambridge 1951
- POPE HENNESSY, J.: *Italian Gothic Sculpture*, Londres 1955
- STONE, L.: *Sculpture in Britain. The Middle Ages*, dins The Pelican History of English Art, Harmondsworth, 1955.
- CARLI, E.: *La scultura lignea italiana*, Milà 1960
- JULLIEN, R.: *La sculpture gothique*, París 1965
- MULLER, T.: *Sculpture in the Netherlands, Germany, France and Spain, 1400 to 1500*, Harmondsworth 1966
- LIÉVAUX-BOCCADOR, i BRESSET, I.E.: *Statuaire médiévale de collection*, Milà 1972
- SAUERLANDER, W.: *Gothic sculpture in France 1140-1270*, Londres 1972
- WOLTERS, W.: *La scultura veneziana gotica (1300-1460)*, Venècia 1976 (2 vols)
- BAUDOIN, J.: *La sculpture flamboyante. Les grands imagiers d'Occident*, Nonette 1983
- MORAND, K.: *Claus Sluter. Artist at the court of Burgundy*, Londres 1991
- WILLIAMSON, P.: *Escultura gòtica 1140-1300*, Madrid 1995

Pintura

- MEISS, M.: *Pintura en Florencia y Siena después de la peste negra. Arte, religión y sociedad a mediados del siglo XIV*, Madrid 1988 (1 ed. 1951)
- RICKERT, M.: *Painting in Britain. The Middle Ages*, dins The Pelican History of English Art, Harmondsworth, 1954
- FRIEDLANDER, M.: *Early netherlandish painting*, Leyden, Londres, Washington, 1967-76.
- MEISS, M.: *French Painting in the time of Jean de Berry*, Londres 1968
- DAVIES, M.: *Rogier van der Weyden*, Londres 1972.
- CHATELET, A.: *Les primitifs hollandais. La peinture dans le Pay-Bas du Nord au XV siècle*, Friburg-París 1980.
- DHANENS, E.: *Hubert et Jan van Eyck*, Amberes 1980.
- STERLING, C.: *La peinture médiévale à Paris 1300-1500*, París 1987-1991 (2 vols).
- VAN OS, H.: *Sienese altarpieces 1215-1460*, Groningae 1990.
- Il gotico Europeo in Italia*, ed. V. Pace i M. Bagnoli, Nàpols 1994.

Altres:

- KOECHLIN, R.: *Les ivoires gothiques français*, París 1924 (3 vol.)
- GAUTHIER, M.M.: *Emaux du Moyen Age en Occidental*, Fribourg-París 1972